

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKO GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W NOWYM MIEŚCIE NAD PILICĄ ZA ROK 2023

WPROWADZENIE

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie rodzinom trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie niekorzystnym sytuacjom życiowym oraz podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin i ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin.

W szczególności pomoc społeczna polega na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc może zgłosić się do **ośrodka pomocy społecznej** w miejscu zamieszkania. Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczeń poprzedza przeprowadzenie przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Udzielenie pomocy w formie pracy socjalnej lub poradnictwa nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

I. Organizacja Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą

Podstawy prawne działalności.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą jest jednostką organizacyjną Gminy powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej Uchwałą XIII/63/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 26 lutego 1990 r, i działa na podstawie Statutu MGOPS przyjętego Uchwałą nr LI/330/2018 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 27 września 2018 roku.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście głównie realizuje zadania wynikające z **ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** oraz aktów wykonawczych do ustawy.

Zakres działania OPS obejmuje również zadania wynikające z innych ustaw, w szczególności z:

- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- ustawy o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych ,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy Prawo energetyczne w zakresie zryczałtowanego dodatku energetycznego,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował także:

- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych
- Program wspierania rodziny
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2. Struktura organizacyjna Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Strukturę MGOPS w Nowym Mieście nad Pilicą w roku 2023 stanowiły następujące stanowiska:

- Dyrektor
- pracownicy socjalni – 3 osoby,
- pracownicy do realizacji świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, wychowawczych– 2 osoby;

- asystent rodziny – 1 osoba,
- osoby świadczące usługi opiekuńcze – 2 osoby.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w roku 2023 na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było 8 osób. Pracę na umowę zlecenie świadczyły 2 osoby.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w 18 szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe.

Łączny koszt utrzymania MGOPS w 2023 roku wyniósł 592842,55 w tym 91232,64 zł kwota dotacji.

Podstawą gospodarki finansowej Ośrodka stanowi plan finansowy opracowywany na każdy rok. Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń odpowiadają okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym tut. ośrodka.

Nadzór nad wykonywaniem zadań przez MG OPS w Nowym Mieście nad Pilicą sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą natomiast nadzór merytoryczny nad zadaniami zleconymi przez Wojewodę sprawuje Mazowiecki Urząd Wojewódzki Wydział Polityki Społecznej w Warszawie .

Stopa bezrobocia w gminie w grudniu 2023 roku wynosił 1,8 % -76 osoby bezrobotne. Liczba mieszkańców stan na dzień 31.12.2023 roku 7400 osoby.

II. Zadania realizowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą

Cele i zadania Ośrodka Pomocy Społecznej.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą dąży do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy i osób przebywających na jej terenie oraz zapewnienia warunków prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny, wspiera właściwy rozwój dzieci i młodzieży, podejmuje działania zapobiegające patologiom i wykluczeniu społecznemu.

MGOPS realizuje zadania własne Gminy oraz zadania zlecone w ramach polityki społecznej państwa.

Zadaniem OPS jest udzielanie pomocy w formach dostosowanych do rozpoznanych potrzeb klientów, głównie:

- praca socjalna,
- pomoc w formie usług (usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania),
- pomoc finansowa w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych,
- wypłacanie świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami oraz świadczeń pielęgnacyjnych,
- realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- wypłata dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych,
- dożywianie dzieci i młodzieży,
- wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu roli opiekuńczo-wychowawczej,
- pomoc rzeczowa: artykuły gospodarstwa domowego, odzież, sprzęt rehabilitacyjny,
- kierowanie do domów pomocy społecznej oraz ośrodków wsparcia,
- poradnictwo w sprawach rodzinnych, opiekuńczych, rentowych, emerytalnych,
- zapewnienie schronienia osobom bezdomnym,

- aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej, w tym koordynacja prac społecznie-użytecznych,
- obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu (art.7 ustawy):

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo -wychowawcze;
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł
- osobie w rodzinie, w której dochód na jedną osobę nie przekracza kwoty 600 zł

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, a podstawą przyznania pomocy - niezależnie od formy - jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji. Pomoc społeczna może zostać udzielona z urzędu, jednak przeprowadzenie wywiadu środowiskowego zazwyczaj poprzedzone jest podaniem wnioskodawcy o pomoc, do podania powinny zostać załączone dokumenty potwierdzające sytuację dochodową i osobistą rodziny. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego dokładnie określa min. sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej.

II. 1 Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

Ze świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań zleconych i zadań własnych wynikającej z ustawy o pomocy społecznej w roku 2023 ogółem skorzystało **74 rodzin, co oznacza objęcie pomocą 150 osób**. Przeprowadzono **234 wywiadów środowiskowych** oraz wydano **150 decyzji** administracyjnych. Z pomocy udzielonej w formie pracy socjalnej skorzystało **164 osoby**.

Świadczenia pieniężne

Kryteria dochodowe uprawniające do otrzymania pomocy w formie świadczeń pieniężnych wynoszą: **600 zł** na osobę w rodzinie oraz **776 zł** na osobę samotnie gospodarującą.

Pomoc w formie świadczeń pieniężnych przeznaczona była głównie na zaspokojenie podstawowych potrzeb takich jak: zakup żywności, opału, leków, odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego, wykonanie drobnych remontów. W przypadkach, gdy zachodziło uzasadnione zagrożenie marnotrawienia przyznanych świadczeń lub korzystania z nich w sposób niezgodny z przeznaczeniem, przyznane świadczenia realizowane były „w naturze”.

- **Zasilek stały** przysługuje pełnoletniej osobie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, w wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi dla osoby samotnie gospodarującej 719 zł miesięcznie. Minimalna kwota zasiłku stałego to 30 zł miesięcznie. Wypłata zasiłków stałych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym dotowanym z budżetu państwa.

Z zasiłku stałego wraz ze składką zdrowotną korzystały **34 osoby, były to 356 świadczenia na kwotę 234 487,89 zł , składka zdrowotna w wysokości 20556,51 zł . Na realizację tego zadania otrzymaliśmy 100% dotacji środków finansowych z Urzędu Wojewódzkiego.**

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę niepełnosprawność bezrobocie 7 rodzin), możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Wysokość zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Wypłata zasiłków okresowych jest dotowana z budżetu państwa.

- **Zasiłki okresowe** w roku 2023 wypłacono **2 rodzinom , 6 świadczeń na kwotę 2 879,42 zł. Na to zadanie także otrzymaliśmy dotację z Urzędu Wojewódzkiego.**
- **Zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe:** udzielono pomocy 27 rodzinom na kwotę **18 510,00 zł** ze środków budżetu Gminy na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, na wykonanie drobnych remontów i napraw w mieszkaniu oraz zasiłki celowe w wyniku zdarzenia losowego.

W 2023 r. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej sfinansował także :

- **dopłatę do kosztów utrzymania 16 osób w domach pomocy społecznej (zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym) – 553 170,00 zł, Koszty opłat za**

pobyty w DPS są wysokie i każdego roku coraz wyższe. **Od 2024 roku koszt pobytu w dps wynosi** DPS Nowe Miasto nad Pilicą na ul. Bielińskiego 5 500,00 zł ,w DPS Nowe Miasto nad Pilicą na ul. Ogrodowej 7 200,42 zł , w DPS Tomczyce 6 865,00 zł ,w DPS Lesznów 7 373,20 zł, DPS Drzewica 6 391,00 zł, DPS Ostrowiec Świętokrzyski 5 386,00 zł.

- **Świadczenie usług opiekuńczych** zadanie własne gminy **dla 9 osób, 1535 świadczenia na kwotę 96 411,00 zł** objęte były osoby samotne, chore, niepełnosprawne, wymagające pomocy w podstawowych czynnościach dnia codziennego.

Program „Posilek w szkole i w domu”

W ramach programu „Posilek w szkole i w domu” Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał **posiłki dla 38 osób (dzieci i młodzież)**, wydano **4708** posiłków.

Zrealizowano 14 świadczeń na zakup żywności dla 12 osób na kwotę 3 800,00 zł.

Łączny koszt realizacji programu wyniósł **46 100,00 zł** , w tym dotacja z budżetu państwa wyniosła **24 176,00 zł** a wkład własny z budżetu gminy wyniósł **21 924,00 zł**.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z2020 r., poz.1027 późn. zm.) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonych w przepisach o pomocy społecznej. W 2023 r. wydano 7 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionych świadczeń, kwota pozyskana z Urzędu Wojewódzkiego 1120,00 zł.

Z racji tego że na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą funkcjonuje szpital a nie posiada on pracownika socjalnego, pracownicy tut. ośrodka pomocy społecznej przeprowadzają wywiady środowiskowe wszystkich osób nieubezpieczonych przebywających w szpitalu, które zostają przesłane według właściwości – miejsca zamieszkania w celu dalszego postępowania. Sporządzono 15 wywiadów środowiskowych.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej podejmowali takie działania jak:

- rozpoznawanie i ustalanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin dysfunkcyjnych, które z powodu ubóstwa, bezrobocia ,niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, bezdomności lub innych okoliczności znalazły się w trudnej sytuacji życiowej
- współpraca z pielęgniarką środowiskową i lekarzem rodzinnym w zakresie funkcjonowania w środowisku osób starszych i niepełnosprawnych, pomoc w realizacji recept, w uzyskaniu dostępu świadczeń zdrowotnych

- informowanie osób/rodzin o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy, m.in. o możliwości uzyskania świadczeń rodzinnych, alimentów i ich podwyższenia
- planowanie i monitorowanie wydatków wspólnie z klientem, edukowanie w zakresie gospodarowania budżetem domowym
- kontaktowanie się z pedagogiem szkolnym, wychowawcami, kuratorami celem poprawy funkcjonowania rodziny
- informowanie o możliwości uzyskania ulg oraz o uprawnieniach przysługujących osobie niepełnosprawnej
- Współpraca z dzielnicowymi poprzez wspólne wejścia w środowisko, monitorowanie środowisk z istniejącym problemem przemocy w rodzinie lub zagrożonych patologią
- pracownicy występowali w charakterze świadków swoich klientów w prowadzonych sprawach w Sądach, na Komisariatach Policji
- udzielanie informacji osobom i rodzinom zagrożonych problemem alkoholizmu o możliwości podjęcia terapii, motywowanie do utrzymania abstynencji, współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- aktywizowanie klienta do rejestracji w urzędzie pracy, do podjęcia pracy stałej lub dorywczej, motywowanie do uczestnictwa w organizowanych kursach i szkoleniach, umożliwiających nabycie umiejętności poszukiwania pracy, podwyższenia kwalifikacji.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)

Od 2015 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydaje skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej z Caritas w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020. W ramach programu osoby najbardziej potrzebujące będą mogły skorzystać ze wsparcia w postaci żywności, jak również możliwości uczestniczenia w różnych działaniach wspierających, edukacyjnych i włączających. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020 jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Pomoc żywnościowa, w postaci paczki żywnościowej może być przekazywana osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 235% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej (tj. 1823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1410,00 zł dla osoby w rodzinie), **na podstawie Skierowania** wystawionego przez pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Łącznie tut. ośrodek wydał 65 skierowań, pomocą zostało objętych 143 osób.

II. 2 Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązkiem gminy jest podejmowanie działań, które będą służyły wsparciu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze i które umożliwiłyby zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej bądź powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w tej pieczy.

Pomoc rodzinom realizowana jest między innymi przez zatrudnienie w gminie asystenta rodziny, który wspiera rodziny w przewyżnianiu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci.

Asystent rodziny zatrudniony w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023r. pracował z 8 rodzinami. Uzyskano dotację na to zadanie w kwocie 3000 zł z Urzędu Wojewódzkiego, cały koszt zatrudnienia asystenta rodziny w 2023 roku wyniósł 75614, 16 zł, w tym dotacja z budżetu państwa w kwocie 10266,74 zł.

W 2023 roku wydatkowano pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 11 dzieci w 9 rodzinach zastępczych, 2 dzieci umieszczonych w Domu Dziecka. Koszt pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, Domu Dziecka oraz koszt objęcia rodzin zastępczych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyniósł 126 854, 79 zł, są to środki pochodzące z budżetu gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

6 rodziny to rodziny zastępcze spokrewnione, a 3 rodziny to rodziny zastępcze niespokrewnione. Koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej wynosi 899 zł, a w rodzinie zastępczej niespokrewnionej 1361 zł. Koszt pobytu dziecka w Domu Dziecka wynosi miesięcznie 5585,00 zł.

Od 2014 gmina współfinansuje pobyt dzieci w rodzinie zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka –w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka –w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

II. 3 Realizacja Ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2020 roku Kartę Dużej Rodziny otrzymują również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice, przez których rozumie się także rodziców zastępczych lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymują Kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka..

Prawo do korzystania z programu przysługuje niezależnie od dochodu. Dokumentem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej jest **Karta Dużej Rodziny**. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest bezpłatnie i oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni, którzy zawarli umowę z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

Koszt realizacji programu przez gminę jest finansowany ze środków budżetu państwa i wynosił w 2023 roku 1582,00 zł zostały wykorzystane na zakup materiałów biurowych.

W roku 2023 wniosek o przyznanie **Karty Dużej Rodziny** wydano 69 karty tradycyjne a kart elektronicznych 5.

II. 4 Realizacja świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego

W roku 2023 253 rodzin skorzystało ze świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują następujące zasiłki:

1. **zasiłek rodzinny** – 3662 świadczeń na kwotę 610083,43zł
2. **dodatki do zasiłku rodzinnego** z tytułu:
 - urodzenie dziecka- 31 świadczenia kwota 10 878,01 zł
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego- 46 świadczenia kwota 14600,31 zł
 - samotnego wychowywania dziecka-96 świadczenia kwota 19005,10 zł
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego- 257 świadczeń kwota 27136,14 zł
 - rozpoczęcia roku szkolnego- 215 świadczenia kwota 22581,63 zł
 - podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania-478 świadczeń kwota 33637,68 zł
 - wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej-673 świadczeń kwota 62352,49 zł
3. **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** –29 świadczenia kwota 29 000 zł
4. **świadczenie rodzicielskie** – 77 świadczeń kwota 72404 zł
5. **świadczenia opiekuńcze:**
 - świadczenie pielęgnacyjne – 468 świadczeń kwota 1 148 985,00 zł
 - specjalny zasiłek opiekuńczy – 31 świadczeń kwota 18 760,00 zł
 - zasiłek pielęgnacyjny – 2033 świadczeń kwota 43 8803,00 zł
 - zasiłek dla opiekuna- 12 świadczenia kwota 7440,00 zł
 - Składka na ubezpieczenie emerytalno- rentowe- 313 świadczenia kwota 190 210,00 zł
 - Składka na ubezpieczenie zdrowotne 277 świadczeń kwota 57 317,76,00 zł

Łączna kwota środków finansowych wydatkowana na świadczenia rodzinne w 2023 roku wynosi **2 801 361,35 zł** w tym koszty obsługi 80 233,79 zł -w całości finansowana z budżetu państwa.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł a członkiem przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w roku 2023 pobierało 17 rodziny, 29 osób uprawnionych do świadczeń, wypłacono 357 świadczeń na kwotę 154700,00 zł, środki w całości finansowane z budżetu państwa.

Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 900 zł, w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, ale nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Od września 2021 roku świadczenia przysługują również w systemie złotówka za złotówkę.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego zatwierdzonego przez Sąd, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika okazała się bezskuteczna w okresie ostatnich dwóch miesięcy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, a w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r., poz. 169 ze. zm.) podejmuje w związku z realizacją wypłaty świadczeń alimentacyjnych następujące działania:

1. Jako organ właściwy wierzyciela wzywa dłużników alimentacyjnych mieszkających na terenie gminy do stawienia się w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego oraz odebrania od niego oświadczenia majątkowego.
2. Zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy.
3. Jako organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje uzyskane z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji.
4. Jako organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.
5. Przekazuje informacje dotyczące zobowiązań alimentacyjnych dłużników do biura informacji gospodarczej jeżeli zadłużenie powstało za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
6. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego oraz podejmowania innych działań zgodnie z ustawą Ośrodek składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 §1 ustawy Kodeks Karny oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Na podstawie ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych przeprowadzono **4 wywiady** alimentacyjne, złożono 20 zawiadomień na Policję o możliwości popełnienia przestępstwa o ściganie za przestępstwo określone w art.209 kodeksu karnego.

W wyniku prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych uzyskano zwrot z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w kwocie **68 168,31 zł**.

II.5 Realizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci: Realizacja Programu „Rodzina 500 plus”

Gmina to zadanie realizowała do 31 maja 2022 roku, od 1 czerwca 2022 roku organem właściwym jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z ustawą gmina realizuje tylko świadczenia wychowawcze których proces przyznawania nie zakończył się w ramach koordynacji świadczeń. W 2023 roku wypłacono 1000,00 zł – 2 świadczenia, dotacja na koszty obsługi świadczenia wyniosła 2000,00 zł. Łączny koszt realizacji zadania 3000,00 zł finansowany z budżetu państwa.

II.6 Realizacja dodatków mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe to świadczenia mające na celu wsparcie osób i rodzin w zakresie kosztów utrzymania ich miejsca zamieszkania. Przysługują tym osobom, które osiągają stosunkowo niskie dochody, a powierzchnia zajmowanego lokalu lub budynku nie przekracza określonych przez ustawodawcę wartości. Wpłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy, a w konsekwencji organem właściwym do ich realizacji jest Burmistrz Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą . Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zdania wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Dodatki mieszkaniowe udzielane są na okres 6 miesięcy. Świadczenia wpłacane są bezpośrednio na konta administratorów oraz spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

W 2023 r. wypłacono **387** świadczenia na kwotę **98 580,36 zł** z których skorzystało **49** świadczeniobiorców.

II.7 Realizacja Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do zadań OPS należy obsługa techniczno-organizacyjna **Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie**. W 2023 r. odbyły **4** posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast pozostałe 23 spotkania grup roboczych miały na celu zapoznanie się z „Niebieskimi Kartami”, które wpłynęły do Przewodniczącego oraz ustalenie dalszego trybu postępowania dla poszczególnych przypadków.

W 2023 roku prowadzono 10 procedur „Niebieska Karta”, z tego 10 wszczęto w roku sprawozdawczym.. Zakończono na wniosek członków grup roboczych 7 procedur „Niebieska Karta” w związku z ustaniem przemocy w rodzinie oraz stwierdzeniu braku zasadności podejmowania działań.

Na obsługę zespołu interdyscyplinarnego wydatkowano kwotę 2054,35 zł.

II.8 Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.

W 2023 roku MGOPS ponownie realizował program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla uczestników Programu:

1. dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności: o stopniu znacznym lub o stopniu umiarkowanym, lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573).

Usługi asystenta w szczególności będą polegać na pomocy asystenta w:

- wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika Programu;
- wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsca;
- załatwianiu spraw urzędowych;
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy);
- zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprowadzaniu ich z niej.

Z pomocy asystenta zatrudnionego na umowę zlecenie skorzystały 2 osoby , zrealizowano 674 godzin asystentury. Całkowita kwota dofinansowania wynosiła 27 786,97 zł.

II.9 Działania MGOPS podejmowane na rzecz obywateli Ukrainy.

W lutym 2022 roku całe społeczeństwa, a także ośrodki pomocy społecznej stanęły naprzeciw nowemu wyzwaniu tj pomocy obywatelom Ukrainy którzy po 24 lutego 2022 roku przekroczyli granicę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

Zorganizowano zbiórki żywności dla obywateli Ukrainy.

Pracownicy pomocy społecznej świadczyli prace socjalną na rzecz obywateli Ukrainy tj. udzielali niezbędnych informacji do uzyskania legalnego pobytu, uzyskania numeru PESEL, pomagali wypełniać wnioski o świadczenie 300 zł.

W 2023 roku nadal kontynuowano działania na rzecz obywateli Ukrainy. Przyjęto 89 wniosków o świadczenie 300 zł na 110 obywateli Ukrainy, wypłacono 110 świadczeń na kwotę 33 600,00 zł,

Pracownicy MGOPS zajmowali się także obsługą świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy: przyjęto 48 wniosków o świadczenie na rzecz obywateli Ukrainy, wypłacono świadczeń na kwotę 277 320,00 zł, koszty obsługi 1008,00 zł. Obywatele Ukrainy składali także wnioski o świadczenia rodzinne, złożono 3 wnioski na kwotę 10 353,00 zł. Środki finansowe na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy były systematycznie przekazywane przez Mazowiecki Urząd Wojewódzki. Wydawano także obywatelom Ukrainy skierowania na żywność w ramach programu Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa. Dla pracowników tutaj MGOPS obsługa obywateli stała się nowym i trudnym zadaniem, wymagającym dużo empatii i chęci pomocy, która też stwarzała problemy choćby wynikające z bariery językowej.

Podsumowanie

Zakres działań pracowników Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą stosowanych wobec osób i rodzin korzystających z pomocy jest bardzo rozległy. Wymaga wszechstronnej wiedzy, umiejętności, narzędzi niezbędnych do odpowiedniego pokierowania sprawami ludzi, wspierania ich a nie wyręczania. Działania te mają być skuteczne i efektywne, mają służyć wzmocnieniu rodziny, aktywizować i usamodzielniać. Nasza praca skupia się na tych celach. Przepisy prawa, kładą coraz większy nacisk na prawidłowo prowadzoną pracę socjalną oraz powodują stałe rozszerzenie zadań realizowanych przez pomoc społeczną.

Wyspecjalizowana kadra pracowników Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej niesie pomoc mieszkańcom miasta i gminy Nowe Miasto nad Pilicą. Ośrodek poprzez wsparcie emocjonalne okazuje szacunek, akceptację, zrozumienie i troskę, pomaga mieszkańcom odzyskać zaufanie we własne możliwości i wiarę w możliwość wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Przy tak różnorodnych pojęciach osób i rodzin wymagających wsparcia: w pomocy społecznej, we wspieraniu rodziny, w świadczeniach rodzinnych, w świadczeniach z funduszu alimentacyjnego, świadczeniach wychowawczych wszyscy klienci MGOPS traktowani są z jednakową troską i każdemu z nich udzielana stosowna pomoc.

Głównym celem Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą jest łagodzenie trudnej sytuacji osób i rodzin nie tylko w formie materialnej ale również poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób, rodzin, pracy poprzez grupę, aktywizowania społeczności lokalnej. Rok 2024 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna. Jednakże pomoc społeczna nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, sektora bezpieczeństwa- policji, organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca oraz wzajemne zrozumienie między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej.

Potrzeby finansowe na realizację zadań wynikających z ustaw zostały ujęte w planie finansowym i przyjęte do realizacji w budżecie gminy. Do najważniejszych potrzeb z zakresu pomocy społecznej jest rozwój usług dla osób starszych- zabezpieczenie środków finansowych na pomoc instytucjonalną – domy pomocy społecznej, realizację usług opiekuńczych oraz bieżąca praca socjalna do wszystkich osób zgłaszających się do MGOPS.

Na sam koniec dodam, że praca w ośrodku pomocy społecznej z każdym rokiem jest coraz trudniejsza. Obowiązków administracyjnych jest coraz więcej. W ciągu jednego miesiąca : meldunków, sprawozdań różnych w tym finansowych, analiz budżetowych, zapotrzebowań finansowych , zmian budżetowych około 30. Koniec roku lub kwartał automatycznie podwajają tą liczbę. Jako ośrodek pracujemy w 10 programach komputerowych do obsługi poszczególnych zadań, które ułatwiają realizację zadań w terminie.

Można zadawać sobie pytania czy zrobiliśmy wszystko na co Nas stać?

Z pewnością zawsze można zrobić coś lepiej i więcej. Do tego Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą będzie dążył.